

Wydział Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

rok akademicki 2012/2013

Kierunek

przyrodznawstwo i filozofia przyrody

stopień drugi

studia stacjonarne

Karta przedmiotu: Wybrane zagadnienia z relacji między nauką a religią: Nauka i religia po Darwinie cz. 1 i 2

Forma zajęć:	wykład			
Wymiar godzinowy*	semestr zimowy	30	semestr letni	30
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy podać wymiar godzinowy odrębnie dla każdej formy zajęć				
ECTS	semestr zimowy	3	semestr letni	3
Język przedmiotu	polski			
Forma zaliczenia*	semestr zimowy	E	semestr letni	E
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy podać formę zaliczenia odrębnie dla każdego typu zajęć				
CEL PRZEDMIOTU				
1.	przedstawienie ewolucjonizmu jako paradygmatu metanaukowego implikującego pytania światopoglądowe			
2.	omówienie podstawowych dylematów dotyczących interpretacji zjawisk w przyrodzie ożywionej			
3.	prezentacja najważniejszych tekstów z zakresu dialogu nauki i religii			
4.	krytyczna analiza antyewolucyjnego kreacjonizmu			
WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI				
1.	podstawowa wiedza dotycząca ogólnej metodologii nauk i biologii			
2.	umiejętność analizowania tekstów naukowych			
3.	umiejętność krytycznego myślenia			
EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU				Odniesienie do kierunkowego efektu kształcenia
W kategorii wiedzy				
1.	rozumie złożone zjawiska i procesy przyrodnicze			K_W01
2.	stosuje i upowszechnia zasadę ścisłego, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych w pracy badawczej i działaniach praktycznych			K_W02
3.	ma pogłębioną wiedzę z zakresu nauk ścisłych, z którymi związany jest kierunek studiów przyrodznawstwo i filozofia przyrody			K_W03
4.	ma pogłębioną wiedzę z zakresu przyrodznawstwa i filozofii przyrody, umożliwiającą dostrzeganie związków i zależności w przyrodzie			K_W04
5.	ma pogłębioną wiedzę o specyfice systemów żywych i procesów życiowych na różnych poziomach ich organizacji oraz o mechanizmach ontogenezy, filogenezy, antropogenezy i biogenezy			K_W05

6.	ma wiedzę w zakresie aktualnie diskutowanych w literaturze przedmiotowej problemów filozofii przyrody i przyrodoznawstwa	K_W06
7.	ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii	K_W08
9.	ma pogłębioną wiedzę szczegółową z zakresu filozoficznych podstaw nauk przyrodniczych oraz z zakresu filozofii przyrody jako dyscypliny odpowiadającej na pytania inspirowane przez osiągnięcia współczesnych nauk przyrodniczych dotyczących Wszechświata i życia	K_W11
10.	ma pogłębioną wiedzę o wzajemnych powiązaniach nauk o życiu, nauk o Ziemi i Wszechświecie oraz o związkach tych nauk z szerszym kontekstem nauk filozoficznych	K_W13
W kategorii umiejętności		
1.	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych sposobów i źródeł (w tym źródeł elektronicznych) oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	K_U01
2.	zbiera i interpretuje dane empiryczne oraz na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski	K_U02
3.	wykazuje umiejętność formułowania uzasadnionych sądów na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł	K_U03
4.	twórczo wykorzystuje wiedzę przyrodniczo-filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji	K_U06
5.	analizuje złożone argumenty filozoficzne, identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między nimi	K_U08
6.	krytycznie ocenia informację i argumenty w świetle metod stosowanych w nauce, dostrzegając pluralizm filozofii nauk empirycznych i dynamikę nauk na poziomie przedmiotowym i metapredmiotowym	K_U09
7.	identyfikuje typowe strategie argumentacyjne w wypowiedziach ustnych i pisemnych	K_U11
8.	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań	K_U12
9.	wykorzystuje historyczne koncepcje filozoficzno-przyrodnicze w budowaniu syntetycznego obrazu świata oraz krytycznie kształtuje światopogląd	K_U15
W kategorii kompetencji społecznych		
1.	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	K_K01
2.	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_K03
3.	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu	K_K04
4.	systematycznie uczestniczy w życiu naukowym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami naukowymi i nowatorskimi doniesieniami naukowymi	K_K06

5.	rozumie potrzebę systematycznego zapoznawania się z czasopismami naukowymi i popularnonaukowymi, podstawowymi dla studiowanego kierunku studiów, w celu poszerzenia i pogłębiania wiedzy	K_K07
6.	potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	K_K08
7.	systematycznie aktualizuje wiedzę przyrodniczą i zna jej praktyczne zastosowania	K_K09

TREŚCI PROGRAMOWE (OPIS TREŚCI ZAJĘĆ)

Od opublikowania przez Karola Darwina „The Origin of Species” dokonały się głębokie przewartościowania w ocenie ewolucyjnej koncepcji przyrody. Współcześnie szeroko pojęty ewolucjonizm traktuje się jako paradygmat metanaukowy. Problematyka ewolucjonizmu prowadzi jednak u wielu chrześcijan do głębokich wątpliwości w wierze, ponieważ stawia podstawowe pytanie o miejsce człowieka w przyrodzie, jego więź z innymi gatunkami czy możliwość uzgodnienia przyrodniczej i teologicznej wersji prehistorii gatunku ludzkiego. Zrozumiałe jest zatem podjęcie tych problemów przez Jana Pawła II, zwłaszcza w słynnym przesłaniu z 22 października 1996 roku do Papieskiej Akademii Nauk. Niestety w polskich dyskusjach akademickich także niektórzy specjaliści z zakresu biologii opowiadają się przeciwko łączeniu stanowiska teizmu chrześcijańskiego z ewolucjonizmem biologicznym. Niezależnie od nauczania papieskiego, wątpliwi obrońcy wiary usiłują łączyć myśl chrześcijańską z kreacjonizmem fundamentalistycznym, negującym darwinowskie rozumienie ewolucji. Na miejsce tradycyjnych konfliktów i napięć między nauką i religią Jan Paweł II proponuje wizję interdyscyplinarnego dialogu, w którym oba typy poznania dopełniają się w ludzkim poszukiwaniu prawdy.

METODY DYDAKTYCZNE*

wykład tradycyjny z elementami prezentacji multimedialnych wymagających komputera z dostępem do internetu oraz rzutnika multimedialnego

*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy opisać metody odrębnie dla każdej formy zajęć

SPOSOBY OCENY STUDENTA*

Wykład:

1.	Egzamin ustny na koniec semestru - 100%
----	---

* Powinien się tu znaleźć dokładny opis metod oceny pracy studenta, w ramach danego przedmiotu, z uwzględnieniem takich elementów jak forma, czas trwania, kalendarz (okres, częstotliwość), a także terminy zapisów na egzaminy i sesji egzaminacyjnych (także terminy odbiegające od regulaminowych). Do najbardziej popularnych form pomiaru/oceny pracy studenta należą np.: egzaminy ustne lub pisemne, eseje/ wypracowania, dysertacje, prace semestralne/ roczne/ dyplomowe, projekty i ćwiczenia praktyczne, ocenianie ciągłe.

SPOSOBY OCENY STUDENTA - SZCZEGÓŁY*

Efekty kształcenia	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
<p>Wiedza</p>	<p>Student nie rozumie zjawisk i procesów przyrodniczych, słabo stosuje zasadę ścisłego, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych w pracy badawczej i działaniach praktycznych. Ma niewystarczającą wiedzę w zakresie aktualnie dyskutowanych w literaturze przedmiotowej problemów filozofii przyrody i przyrodoznawstwa; rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii; ma pogłębioną wiedzę szczegółową z zakresu filozoficznych podstaw nauk przyrodniczych oraz z zakresu filozofii przyrody jako dyscypliny odpowiadającej na pytania inspirowane przez osiągnięcia współczesnych nauk przyrodniczych dotyczących Wszechświata i życia; ma pogłębioną wiedzę o wzajemnych powiązaniach nauk o życiu, nauk o Ziemi i Wszechświecie oraz o związkach tych nauk z szerszym kontekstem nauk filozoficznych.</p>	<p>Student ogólnie rozumie zjawiska i procesy przyrodnicze, stosuje i upowszechnia zasadę ścisłego interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych; ma wiedzę w zakresie aktualnie dyskutowanych w literaturze przedmiotowej problemów filozofii przyrody i przyrodoznawstwa. Student posiada ogólną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii.</p>	<p>Student dobrze rozumie złożone zjawiska i procesy przyrodnicze, stosuje i upowszechnia zasadę ścisłego, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych w pracy badawczej. Ma poszerzoną wiedzę w zakresie aktualnie dyskutowanych w literaturze przedmiotowej problemów filozofii przyrody i przyrodoznawstwa; dobrą wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych w relacji do innych nauk. Ma szeroką wiedzę szczegółową z zakresu filozoficznych podstaw nauk przyrodniczych oraz z zakresu filozofii przyrody jako dyscypliny odpowiadającej na pytania inspirowane przez osiągnięcia współczesnych nauk przyrodniczych dotyczących Wszechświata i życia.</p>	<p>Student bardzo dobrze rozumie złożone zjawiska i procesy przyrodnicze, stosuje i upowszechnia zasadę ścisłego, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych w pracy badawczej i działaniach praktycznych; ma poszerzoną wiedzę w zakresie aktualnie dyskutowanych w literaturze przedmiotowej problemów filozofii przyrody i przyrodoznawstwa; rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii. Ma pogłębioną wiedzę szczegółową z zakresu filozoficznych podstaw nauk przyrodniczych oraz z zakresu filozofii przyrody jako dyscypliny odpowiadającej na pytania inspirowane przez osiągnięcia współczesnych nauk przyrodniczych dotyczących Wszechświata i życia. Ma dobre rozeznanie o wzajemnych powiązaniach nauk o życiu, nauk o Ziemi i Wszechświecie oraz o związkach tych nauk z szerszym kontekstem nauk filozoficznych.</p>

<p>Umiejętności</p>	<p>Student nie potrafi analizować i nie rozumie podstawowych treści zajęć; nie potrafi stworzyć własnych narzędzi pracy ani posługiwać się nimi.</p>	<p>Student potrafi na poziomie podstawowym analizować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych sposobów i źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; zbiera i interpretuje dane empiryczne oraz na tej podstawie formułuje wnioski; posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz krytycznie kształtuje światopogląd.</p>	<p>Student dobrze potrafi analizować, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych sposobów i źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; zbiera i interpretuje dane empiryczne oraz na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski; wykazuje umiejętność formułowania uzasadnionych sądów na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł; analizuje złożone argumenty filozoficzne, krytycznie ocenia informację i argumenty w świetle metod stosowanych w nauce, dostrzegając pluralizm filozofii nauk empirycznych; posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań; krytycznie kształtuje światopogląd.</p>	<p>Student bardzo dobrze potrafi analizować, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych sposobów i źródeł (w tym źródeł elektronicznych) oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; zbiera i interpretuje dane empiryczne oraz na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski; wykazuje umiejętność formułowania uzasadnionych sądów na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł; twórczo wykorzystuje wiedzę przyrodniczo-filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji; analizuje złożone argumenty filozoficzne, identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, krytycznie ocenia informację i argumenty w świetle metod stosowanych w nauce, dostrzegając pluralizm filozofii nauk empirycznych; posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków i tworzenia syntetycznych podsumowań; krytycznie kształtuje światopogląd.</p>
<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>Student nie angażuje się we własny proces zdobywania wiedzy, nie wywiązuje się ze stawianych mu celów i zadań, nie angażuje się w dyskusje stawianych problemów.</p>	<p>Student uczestniczy w zajęciach, ale jego postawa jest bierna, pozbawiona kreatywności i zaangażowania. W małym stopniu angażuje się w dyskusje i rzadko korzysta z dostępnej literatury przedmiotu.</p>	<p>Student dobrze rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; uczestniczy w życiu naukowym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami naukowymi i nowatorskimi doniesieniami naukowymi; rozumie potrzebę systematycznego zapoznawania się z czasopismami naukowymi i popularnonaukowymi, podstawowymi dla studiowanego kierunku studiów, w celu poszerzenia i pogłębienia wiedzy; systematycznie aktualizuje wiedzę przyrodniczą i zna jej praktyczne zastosowania.</p>	<p>Student bardzo dobrze rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób; potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; interesuje się aktualnymi wydarzeniami naukowymi i nowatorskimi doniesieniami naukowymi; rozumie potrzebę systematycznego zapoznawania się z czasopismami naukowymi i popularnonaukowymi, podstawowymi dla studiowanego kierunku studiów, w celu poszerzenia i pogłębienia wiedzy; potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny; systematycznie aktualizuje wiedzę przyrodniczą i zna jej praktyczne zastosowania.</p>

* Proszę opisać stopień realizacji zakładanych efektów kształcenia dla przedmiotu, np.. Student nie posiada podstawowej wiedzy na temat..., ma uporządkowaną wiedzę w zakresie..., nie potrafi tworzyć własnych narzędzi pracy..., potrafi sformułować problem i wskazać jego rozwiązanie..., nie angażuje się w proces nauki..., ma świadomość potrzeby podnoszenia swoich kompetencji...;

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności*
Godziny kontaktowe z nauczycielem	60
Lektura zalecanej literatury	60
Przygotowanie do zajęć oraz egzaminu	30
SUMA GODZIN:	150

* Średni nakład pracy studenta waha się od 1500 do 1800 godzin w roku akademickim, co oznacza, że **1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta.**

SUMARYCZNA LICZBA ECTS DLA PRZEDMIOTU:

6

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA

1.	F. J. Ayala, Dar Karola Darwina dla nauki i religii, tłum. P. Dawidowicz, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego 2009.
2.	J. F. Haught, God After Darwin: A Theology of Evolution, Oxford: Westview Press 2000.
3.	J. Życiński, Bóg i ewolucja. Podstawowe zagadnienia ewolucjonizmu chrześcijańskiego, Lublin: TN KUL 2002.
4.	Literatura źródłowa wskazana przez osobę prowadzącą.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA

1.	Jan Paweł II, Magisterium Kościoła wobec ewolucji (Przeżycie do Papieskiej Akademii Nauk, Watykan 22.X.1996), OR (pol.) 18:1997 nr 1(189), s. 18-19.
2.	I. Tattersall, I stał się człowiek. Ewolucja i wyjątkowość człowieka, tłum. Marcin Ryszkiewicz, Warszawa: W.A.B. 2001.
3.	M. Ruse, Can a Darwinian be a Christian? The Relationship between Science and Religion, Cambridge: Cambridge University Press 2001.

Lublin, 20 czerwca 2012 r.
miejsce, data

Ks. dr Marek Słomka

podpis osoby odpowiedzialnej za przygotowanie karty przedmiotu